

31997L0080

Direktiva vijeća 97/80/EC od 15. prosinca 1997. o obvezi iznošenja dokaza u slučajevima diskriminacije utemeljene na spolu

Službeni list L 014 , 20/01/1998 P. 0006 – 0008

DIREKTIVA VIJEĆA 97/80/EC

od 15. prosinca 1997.

o obvezi iznošenja dokaza u slučajevima diskriminacije utemeljene na spolu

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Sporazum o socijalnoj politici priložen uz Protokol (br.14) o socijalnoj politici koji je prilog Ugovoru o osnivanju Europske zajednice, a posebno njegov članak 2.(2.),

uzimajući u obzir prijedlog Komisije (1),

uzimajući u obzir mišljenje Ekonomskog i socijalnog odbora (2),

djelujući u skladu s postupkom predviđenim u članku 189.c. Ugovora,

u suradnji s Europskim parlamentom (3),

budući da:

(1) su, na temelju Protokola o socijalnoj politici koji je dodatak Ugovoru, države članice, izuzimajući Ujedinjenu Kraljevinu Velike Britanije i Sjeverne Irske (u daljnjem tekstu 'države članice `), u želji da provedu Socijalnu povelju iz 1989., sklopile Sporazum o socijalnoj politici;

(2) Zajednična Povelja o osnovnim socijalnim pravima radnika priznaje važnost borbe protiv svakog oblika diskriminacije, uključujući diskriminaciju na temelju spola, boje kože, rase, mišljenja i uvjerenja;

(3) stavak 16. Zajednične Povelje o osnovnim socijalnim pravima radnika, koji se bavi jednakim tretmanom muškaraca i žena, navodi, inter alia, da treba pojačati aktivnost kako bi se osigurala provedba načela jednakosti za muškarce i žene, posebno u vezi s pristupom zapošljavanju, naknadom za rad, radnim uvjetima, socijalnom zaštitom, obrazovanjem, stručnom izobrazbom i razvojem poslovne karijere;

(4) se, u skladu s člankom 3.(2.) Sporazuma o socijalnoj politici, Komisija savjetovala s poslovodstvima i radništvom na razini Zajednice o mogućem smjeru djelovanja Zajednice u vezi s obvezom iznošenja dokaza u slučajevima diskriminacije utemeljene na spolu;

(5) se Komisija, razmišljajući o aktivnostima Zajednice koje je uputno poduzeti nakon takvog savjetovanja, još jednom posavjetovala s poslovodstvima i radništvom o sadržaju

(1) SL C 332, 7. 11. 1996., str. 11 i SL C 185, 18. 6. 1997., str. 21.n

(2) SL C 133, 28. 4. 1997., str. 34.

(3) Mišljenje Europskog parlamenta od 10. travnja 1997. (SL C 132, 28. 4. 1997., str.215), Zajedničk stav Vijeća od 24. srpnja 1997. (SL C 307, 8. 10. 1997., str. 6) i Odluka Europskog parlamenta od 6. studenoga 1997. (SL C 358, 24. 11. 1997.).

MINISTARSTVO ZA EUROPSKE INTEGRACIJE-RADNA VERZIJA

prijedloga promišljanog u skladu s člankom 3.(3.) istog Sporazuma; budući da su ovi potonji poslali svoja mišljenja Komisiji;

(6) nakon drugog kruga savjetovanja, niti posloводства niti radništvo nisu obavijestili Zajednicu o svojoj želji da pokrenu proces – koji bi mogao dovesti do sporazuma – u skladu s člankom 4. istog Sporazuma;

(7) su si, u skladu s člankom 1. Sporazuma, Zajednica i države članice postavile kao cilj, inter alia, poboljšanje života i radnih uvjeta; budući da bi djelotvorna primjena načela jednakog tretmana za mušarce i žene pridonijela postizanju tog cilja;

(8) je načelo jednakog tretmana navedeno u članku 119. Ugovora, u Direktivi Vijeća 75/75/117/EEZ od 10. veljače 1975. o usklađivanju zakona država članica u vezi s primjenom načela jednakog plaćanja za muškarce i žene (4) te u Direktivi Vijeća 76/207/EEZ od 9. veljače 1976. o provedbi načela jednakog tretmana muškaraca i žena u pogledu pristupa zapošljavanju, stručne izobrazbe i napredovanja te radnih uvjeta (5);

(9) Direktiva Vijeća 92/85/EEZ od 19. listopada 1992. o uvođenju poticajnih mjera za poboljšanja u području sugurnosti i zaštite zdravlja na radu za trudne radnice te radnice koje su nedavno rodile ili doje (6) također pridonosi djelotvornoj provedbi načela jednakog tretmana muškaraca i žena; budući da ta Direktiva ne bi trebala ići na uštrb prethodno spomenutih direktiva o jednakom tretmanu; budući da bi, zbog toga, radnice koje ta Direktiva obuhvaća trebale isto tako imati koristi od izmjene pravila o obvezi iznošenja dokaza;

(10) se Direktiva Vijeća 96/34/EZ of 3. lipnja 1996. o okvirnom sporazumu o porodijskom dopustu koji su sklopili UNICE, CEEP i ETUC (7), također temelji na načelu jednakog tretmana muškaraca i žena;

(11) pozivanje na 'sudski postupak` i 'sud` pokriva mehanizme pomoću kojih se sporovi mogu podnijeti na razmatranje i odlučivanje nezavisnim tijelima koja mogu donijeti odluke obvezujuće za stranke u tim sporovima;

(12) se izrazom 'izvansudski postupci` misli posebno na postupke kao što su mirenje i posredovanje u mirenju;

(13) je procjenjivanje činjenica iz kojih se može pretpostaviti da je došlo do izravne ili neizravne diskriminacije pitanje kojim se bave nacionalna sudska ili druga nadležna tijela, u skladu s nacionalnim pravom i praksom;

(14) je na državama članicama da uvedu, u odgovarajućoj fazi postupka, pravila o dokazima koja su povoljnija za tužitelje;

(15) je nužno uzeti u obzir posebne značajke pravnih sustava nekih zemalja članica, inter alia, onih gdje se zaključak o diskriminaciji izvodi ukoliko tužena stranka propusti iznijeti dokaze, koji zadovoljavaju sud ili drugo nadležno tijelo, o tome da nije bilo povrede načela jednakog tretmana;

(16) države članice ne moraju primijeniti pravila o obvezi iznošenja dokaza na postupke u kojima je sud ili drugo nadležno tijelo dužno ispitati činjenice slučaja; budući da su postupci na koje se to odnosi oni u kojima se od tužitelja ne traži da dokaže činjenice, već je na sudu ili nadležnom tijelu da to istraži;

(4) SL L 45, 19. 2. 1975., str. 19.

(5) SL L 39, 14. 2. 1976., str. 40.

(6) SL L 348, 28. 11. 1992., str. 1.

(7) SL L 145, 19. 6. 1996., str. 4.

MINISTARSTVO ZA EUROPSKE INTEGRACIJE-RADNA VERZIJA

(17) bi tužitelji mogli ostati bez djelotvornih mjera za provođenje načela jednakog tretmana pred nacionalnim sudovima ako posljedica uvođenja dokaza o očitj diskriminaciji nije to da se nametne tuženoj stranci obveza da dokaže kako njeni postupci ustvari nisu diskriminatorski;

(18) je Sud Europskih zajednica stoga odlučio da pravila o obvezi iznošenja dokaza moraju biti preinačena kada postoji slučaj diskriminacije prima facie te da se, u svrhu djelotvorne primjene načela jednakog tretmana, obveza iznošenja dokaza mora prebaciti natrag na tuženu stranku kada je predložen dokaz o takvoj diskriminaciji.

(19) je diskriminaciju teže dokazati kada je neizravna; budući da je stoga važno definirati neizravnu diskriminaciju;

(20) cilj – odgovarajuća izmjena pravila o obvezi iznošenja dokaza - u svim državama članicama nije ostvarena u zadovoljavajućoj mjeri, a da, prema načelu supsidijarnosti navedenom u članku 3b Ugovora kao i načelu proporcionalnosti, taj cilj mora biti ostvaren na razini Zajednice; budući da se ova Direktiva ograničava na djelovanje u najmanjoj potrebnoj mjeri i ne ide dalje od onoga što je nužno za tu svrhu,

DONIJELO JE OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Cilj

Cilj je ove Direktive pobrinuti se da mjere što ih države članice poduzimaju u svrhu provedbe načela jednakog tretmana postanu učinkovitije, kako bi se svim osobama koje smatraju da im je nanosena nepravda jer na njih nije primijenjeno načelo jednakog tretmana omogućilo da svoja prava dokažu u sudskom postupku, nakon mogućih obraćanja drugim nadležnim tijelima.

Članak 2.

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive, pod načelom jednakog tretmana smatra se nepostojanje bilo kakve diskriminacije utemeljene na spolu, izravne ili neizravne.
2. Za potrebe načela jednakog tretmana spomenutog u stavci 1., smatra se da neizravna diskriminacija postoji tamo gdje neka naizgled neutralna odredba, mjerilo ili postupanje dovodi u neravnopravan položaj znatno veći dio pripadnika jednog spola, osim ukoliko ta odredba, mjerilo ili postupanje nije svrsishodna ili nužna i može se opravdati objektivnim čimbenicima koji nisu u vezi sa spolom.

Članak 3

Područje primjene

1. Ova se Direktiva primjenjuje na:

(a) situacije obuhvaćene člankom 119. Ugovora te Direktivama 75/117/EEZ, 76/207/EEZ i, u mjeri u kojoj se to tiče diskriminacije utemeljene na spolu, Direktivama 92/85/EEZ i 96/34/EZ;

(b) svaku građansku parnicu ili upravni postupak u vezi s javnim ili privatnim sektorom koja osigurava sredstva za ispravljanje nepravde u okviru nacionalnog prava sukladno mjerama navedenim pod (a) s izuzetkom izvansudskih postupaka dobrovoljne prirode ili koje predviđa nacionalno pravo.

2. Ova se Direktiva ne odnosi na kaznene postupke, osim ako države članice to nisu drukčije predvidjele.

Članak 4.

Obveza iznošenja dokaza

1. Države članice će poduzeti nužne mjere kako bi se, sukladno svojim nacionalnim pravosudnim sustavima, mogle pobrinuti da - u slučajevima kada osobe koje smatraju da im je nanesena nepravda jer na njih nije primijenjeno načelo jednakog tretmana dokažu, pred sudom ili drugim nadležnim organom, činjenice iz kojih se može pretpostaviti da je bilo izravne ili neizravne diskriminacije - tužena stranka ima obvezu dokazivati da nije bilo povrede načela jednakog tretmana.

2. Ova Direktiva ne sprečava države članice da uvedu pravila o dokazivanju koja su povoljnija za tužitelje.

3. Države članice ne moraju primjenjivati stavak 1. na postupke u kojima je sud ili nadležno tijelo dužno ispitati činjenice slučaja.

Članak 5.

Obavješćivanje

Države članice će se pobrinuti, svim odgovarajućim sredstvima, da na mjere poduzete u skladu s ovom Direktivom, te odredbe koje su već na snazi, bude skrenuta pozornost svih osoba na koje se te mjere mogu odnositi.

Članak 6.

Nepovratnost

Provedba ove Direktive ni pod kakvim uvjetima nije dovoljan temelj za snižavanje opće razine zaštite radnika u područjima na koja se primjenjuje, ne dovodeći u pitanje pravo zemalja članica da odgovaraju na promjenu situacije uvođenjem zakona, propisa i upravnih odredbi koje se razlikuju od onih na snazi nakon obavijesti o ovoj Direktivi, pod uvjetom da udovoljavaju minimalnim zahtjevima ove Direktive.

Članak 7.

Provedba

Države članice će donijeti potrebne zakone, propise i upravne odredbe kako bi se uskladile s ovom Direktivom do 1. siječnja 2001. One će o tome odmah obavijestiti Komisiju.

Kad države članice budu usvajale ove mjere, te će mjere prilikom njihove službene objave sadržavati uputu na ovu Direktivu ili će se uz njih navesti takva uputa. Načine toga upućivanja predvidjet će države članice.

Države članice će dostaviti Komisiji, u roku od dvije godine od stupanja na snagu ove Direktive, sve informacije potrebne Komisiji da sačini izvještaj Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive.

Članak 8.

Ova se direktiva upućuje državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu, 15. prosinca 1997.

Za Vijeće

Predsjednik

J.C. JUNCKER